

با توجه به تجربه‌ای که دارید، در سیستم ایران چه ایرادی می‌توان به سیستم سخنگویی در احزاب گرفت؟

سعید نورمحمدی: نقد اصلی به عملکرد خود احزاب برمی گردد. متأسفانه در اکثریت احزاب ایران ما شاهد جلسات منظم هفتگی در قالب شورای مرکزی یا دفتر سیاسی نیستیم. در بسیاری از احزاب پس از برگزاری کنگره، یک جلسه شورای مرکزی با هدف تعیین دبیرکل برگزار می‌شود و پس از آن تا کنگره بعدی جلسات منظمی برای تجزیه و تحلیل مسائل برگزار نمی‌شود. بنابراین حزب یا موضعی در مورد اتفاقات ندارد یا مواضع اعلام‌شده در جلسات تخصصی حزبی مورد بررسی قرار نمی‌گیرد. این احزاب صرفاً به نهادی برای سهم‌خواهی در درون جبهه‌های سیاسی تبدیل می‌شوند. بنابراین در این احزاب مصاحبه‌های دبیرکل و یا سخنگو صرفاً برای روشن نگه داشتن ظاهر حزب صورت می‌گیرد. در هر دو جریان سیاسی اصلاح‌طلب و اصول‌گرا تعداد احزابی که جلسات منظم برای تعیین مواضع و سیاست‌های حزب دارند، تعداد کمی است و اکثریت احزاب عملاً تبدیل به گعده‌های دوستانه یا خانوادگی می‌شوند و کارکردهای حزبی خود را درست انجام نمی‌دهند. در این شرایط سخنگوی این احزاب هم ماموریتی که انتظار می‌رود یک سخنگوی حرفه‌ای به عنوان واسطه بین حزب و مردم انجام دهد را نمی‌تواند انجام دهد و بعضاً نظرات شخصی سخنگو در مصاحبه‌ها بازتاب پیدا می‌کند.

فاطمه پهلوانی سخنگوی حزب اتحاد ملت:

بعضاً سخنگو، مطالبی را مطرح می‌کند که هر شخصی وقتی آنها را می‌شنود، احساس می‌کند که مسئله خودش را مطرح می‌کند و ما خبر داریم که در آن حزب، برآیند نظرات چیزی نیست که سخنگو بیان کرده است

فاطمه پهلوانی: من خیلی در عملکرد سخنگوهای سایر احزاب دقیق نشده‌ام. ولی در کل می‌توانم بگویم مشکلی که وجود دارد، این است که سخنگوها بتوانند برآیند نظرات حزب را بیان کنند و از بیان نظرات شخصی خودشان خودداری نکنند. بعضاً سخنگو، مطالبی را مطرح می‌کند که هر شخصی وقتی آنها را می‌شنود، احساس می‌کند که مسئله خودش را مطرح می‌کند و ما خبر داریم که در آن حزب، برآیند نظرات چیزی نیست که سخنگو بیان کرده است. این نوع حرکت، به نوعی مصادره به مطلوب کردن دیدگاه‌های حزب توسط یک فرد به شمار می‌رود. این شاید مهم‌ترین بحثی باشد که به نظر من می‌رسد و باید بهبود پیدا کند ولی من هنوز این را در حد یک آسیب و آفت نمی‌بینم، ولی نکته‌ای است که قابل بهبود است.

جواد هروی: براساس آماری که وجود دارد، ما در ایران بیش از صد حزب داریم. شاید ایراد کار به این است که از میان این احزاب، احزابی که اعلام موضع می‌کنند و در برابر مسائل جاری کشور بیان صریح مواضع دارند، تعداد انگشت‌شماری هستند. اینکه یک حزب بخواهد به‌روز باشد، مباحث را مطرح کند و دست سخنگو را باز بگذارد، از هنرهای یک حزب محسوب

در حزب شما، جایگاه سخنگو چگونه است؟ روند کار به چه شکل است؟

سعید نورمحمدی: در حزب ندای ایرانیان، اعلام مواضع توسط دبیرکل به دو شکل صورت می‌پذیرد. بعضی از موضوعات هستند که قبلاً در حزب بحث شده‌اند و در قالب اسناد حزبی مثل برنامه یا بیانیه‌ها بازتاب پیدا کرده‌اند. مثلاً در مورد مسئله فلسطین یا مسئله حمایت از مذاکرات برای رفع تحریم‌ها، حزب بارها بیانیه داشته است و در شورای مرکزی یا شورای سیاست‌گذاری در مورد آن بحث شده است. در این موارد موضع حزب از قبل مشخص است. زمانی که خبرنگار در این مورد سوال می‌کند سخنگو بر اساس تصمیمات و مذاکرات و مواضع قبلی حزب اعلام موضع می‌کند و نیاز به بحث و گفت‌وگوی جدید در درون حزب وجود ندارد. اما بعضی موضوعات جدیدتر هستند و حزب در مورد آن موضع قبلی نداشته است. در این موارد حزب در جلسات هفتگی شورای سیاست‌گذاری موضوعات روز را به بحث می‌گذارد. پس از جمع‌بندی یا در قالب بیانیه یا خبر جلسه و یا مصاحبه سخنگو، موضع حزب انعکاس پیدا می‌کند. سخنگو ملزم است در چارچوب مورد بحث و تصمیم حزب در آن مورد موضع‌گیری کند. مثلاً در ماجرای سفر یکی از معاونین رئیس‌جمهور به قطب جنوب، این موضوع به درخواست تعدادی از اعضا در دستور کار قرار گرفت و اعضا نظرات خود را مطرح کردند و حزب در آن مورد به جمع‌بندی رسید. مصاحبه‌ای که بعداً به عنوان سخنگو صورت پذیرفت، حاصل بحث یکی از دستور جلسات حزبی در جلسه شورای سیاست‌گذاری بود.

درباره شما و حزب‌تان، نسبت به موضعی که در جایگاه سخنگویی گرفته می‌شود، با مواضع دبیرکل و شورای مرکزی چگونه است و چقدر هماهنگی در مواضع وجود دارد؟

سعید نورمحمدی: در حزبی مانند ندای ایرانیان که بدنه حزبی قابل توجهی دارد و جلسات شورای سیاست‌گذاری و شورای مرکزی به صورت منظم برگزار می‌شود، حتماً موضع سخنگو باید با نظر دبیرکل، شورای مرکزی و شورای سیاست‌گذاری هماهنگ باشد و چنانچه سخنگو موضع شخصی خود را در مصاحبه لحاظ کند، مورد انتقاد و بازخواست اعضای حزب قرار می‌گیرد. در برخی موارد هم هست که بین اعضای شورای مرکزی یا شورای سیاست‌گذاری اختلاف دیدگاه وجود دارد. در این موارد هم سخنگو ملزم به بیان مصوبه یا تصمیم اکثریت است. ولو اینکه نظر شخصی سخنگو متفاوت از تصمیم جمعی باشد. معمولاً در اکثر موارد برای اعلام موضع، مشورتی با دبیرکل و معاون سیاسی حزب صورت می‌پذیرد تا موضع اعلامی هماهنگی کاملی با تصمیمات و نظرات حزب داشته باشد.

فاطمه پهلوانی: موضعی که گرفته می‌شود، صددرصد هماهنگ است، البته ما معتقدیم که محور سخنان سخنگو چیزی است که برآیند نظر دفتر

حزب اعتدال و توسعه
Moderation and Development Party
(Moderation Development Party)

جواد هروی سخنگوی حزب اعتدال و توسعه:

ما امروز در ایران، نیاز به احزابی داریم که به جای اینکه در لاک بسته باشند، در هر لحظه بتوانند پاسخگو باشند

سیاسی حزب بوده و نظرات دبیرکل، به‌نوعی به عنوان نظر شخص دبیرکل محسوب می‌شود. ما خوشبختانه در حزب اتحاد هماهنگی بین ارکان‌مان خیلی جدی است و نکته مهم دیگر این است که جلسات دفتر سیاسی ما با حضور دبیرکل برگزار می‌شود. وقتی جلسات با حضور دبیرکل برگزار می‌شود، حتی موضعی که خود دبیرکل هم می‌گیرد، با مواضع جمع، دفتر سیاسی و شورای مرکزی در هماهنگی قرار دارد. اگر بخواهم دقیق‌تر بگویم، دفتر سیاسی حزب ما، جلساتش به صورت هفتگی، به ریاست دبیرکل و با حضور اعضای شورای مرکزی برگزار می‌شود. بنابراین، چنین ترکیبی در دفتر سیاسی و برگزاری جلسات هفتگی، خود به خود باعث می‌شود که ما شاهد هماهنگی بالایی در حزب باشیم که حتی اگر یکی از اعضای دفتر سیاسی بروند و مصاحبه کنند، این موضوع قبلاً در جمع مورد بررسی قرار گرفته و به همین علت می‌توان گفت که با درصد بالایی هماهنگی با مواضع حزب سخن گفته می‌شود. نکته‌ای که می‌خواهم به آن اشاره کنم این است که فرق سخنگو با سایر اعضا این است که صددرصد مواضع سخنگو، جمع‌بندی نظرات جمع است و به‌هیچ‌عنوان نباید نظر شخصی‌اش را در آن دخالت دهد.

سه شنبه ۲۳ اردیبهشت ۱۴۰۴
سال چهارم - شماره ۷۸۴
www.hammihanonline.ir

می‌شود. بنابراین به نظر من، یکی از پارامترهای اصلی فعال و زنده بودن و تکاپو داشتن یک حزب، داشتن سخنگوی فعال است که البته متأسفانه رسانه‌های ما، در قبال فعالیت سخنگوی احزاب، خیلی واکنش درخوری از خودشان نشان نمی‌دهند. فردی که سخنگوی حزب است، عملاً پس از دبیرکل و قائم‌دبیرکل، سمت اعلام مواضع یک حزب را در اختیار دارد و اگر دارای اختیارات لازم نباشد و به صورت بسته و غیرفعال عمل کند، خیلی این توانایی را ندارد که مواضع حزب را بیان کند و حضور فعال در رسانه‌ها داشته باشد. بنابراین، فعالیت سخنگوی حزب، بیشتر بستگی به شورای مرکزی، دفتر سیاسی و دبیرکل دارد که این اختیارات و مجوز را به سخنگو بدهند که بتواند اعلام موضع کند. خیلی اوقات هست، حادثه‌ای نصف شب رخ می‌دهد و ابتدای صبح سخنگو، باید بدون رازینی با دبیرکل یا شورای مرکزی اعلام موضع کند و این کار بسیار سختی است که معمولاً احزابی که به صورت باز عمل می‌کنند، می‌توانند آن را انجام دهند اما بسیاری از احزاب از این کار امتناع می‌کنند و این امتناع نشان‌دهنده محافظه‌کاری است. ما امروز در ایران، نیاز به احزابی داریم که به جای اینکه در لاک بسته باشند، در هر لحظه بتوانند پاسخگو باشند. اگر این ویژگی را داشته باشند، می‌توان گفت که سخنگوی فعال، نشان‌دهنده یک حزب بیدار است.

چار چوب مواضع حزب باشد و هم موضع‌گیری سخنگو بدون رای و نظر دفتر سیاسی محدود باشد. ترجیح می‌دهیم که موضوعات را در همان جلسات هفتگی دفتر سیاسی به بحث بگذاریم. بعضی اوقات هم به صورت آنلاین مواردی بحث می‌شود و تصمیمات سریع درباره موضع‌گیری گرفته می‌شود. با تجربه‌ای که طی این سال‌ها اندوخته شده است، ما با هم هماهنگی خوبی داریم و نسبتاً با هم هماهنگ عمل می‌کنیم.

جواد هروی: در حزب اعتدال و توسعه، جایگاه سخنگو پس از دبیرکل، قائم مقام دبیرکل و رئیس اجرایی حزب قرار دارد، یعنی عملاً در شاکله حزب، به عنوان شخصیت‌های ممتاز حزب محسوب می‌شود که اختیارات بسیطی دارد که از جمله این اختیارات، این موضوع است که بتواند در قبال مسائلی که ممکن است فوری و آنی باشد، ابراز نظر کند. چیزی که در حزب اعتدال و توسعه وجود دارد این است که شورای مرکزی حزب و دبیرکل، با عنایت به اختیاراتی که به سخنگو داده‌اند، او را در بحث اظهارنظر و گفت‌وگو با رسانه‌ها، به صورت تام‌الاختیار فعال مایشاء گذاشته‌اند و این موضوع به نظرم نقطه مثبت حزب اعتدال و توسعه به شمار می‌رود. البته این نکته هم در خور توجه است که سخنگویی در حزب اعتدال و توسعه، طی یکی دو سال اخیر، با شکل بازتری در برابر رسانه‌ها ظاهر شده و با آنها برخورد می‌کند.

جواد هروی: خوشبختانه ما براساس جلسات منظمی که برگزار می‌کنیم، سعی کرده‌ایم که هماهنگی لازم مابین سخنگو با دبیرکل، قائم مقام دبیرکل و

رئیس هیئت اجرایی به وجود بیاید، به همین خاطر، تناسب ایده‌آلی که مابین شاکله حزب اعتدال و توسعه وجود دارد، این قدرت را به سخنگو می‌دهد که بتواند بسیار فعال و راحت مواضع حزب را در میان بگذارد. این موضوع را هم اضافه کنم که طی مدتی که من سخنگوی حزب بودم، هیچ‌گاه موضعی که ابراز کردم، از جانب شورای مرکزی و دبیرکل به چالش کشیده نشد و همیشه این مواضع را تایید کرده‌اند. با توجه به اقدامات اخیرى که حزب اعتدال و توسعه انجام داده و در شاکله حزب پوست‌اندازی شده است، یکی از کارهایی که به آن توجه جدی شده، باز گذاشتن دست سخنگو در ابراز نظر نسبت به چیزی است که در حزب می‌گردد. حزب اعتدال و توسعه در تلاش است تا به سمت‌وسویی حرکت کند که به شکل یک حزب الگو در کشور دربیاید؛ بر همین اساس ما بازنگری در بحث اعضا را انجام دادیم و امیدواریم پیش از انتخابات سال آینده، حزب اعتدال و توسعه به این هدف برسد.

رویداد

دیدار دو آیت‌الله در نجف

حزبیات دیدار آیت‌الله العظمی جوادی آملی با آیت‌الله العظمی سیستانی در نجف منتشر شد. در این دیدار آیت‌الله العظمی جوادی آملی یک دوره کامل از تفسیر تسنیم را به آیت‌الله العظمی سیستانی اهداء نمود. آیت‌الله سیستانی ضمن خوش‌آمدگویی و ابراز خرسندی از توفیق حضور ایشان در عتبات عالیات، تفسیر تسنیم را افتخاری برای شیعه خواندند و بیان داشتند: شما ۴۰ سال در محضر قرآن کریم بودید و زحمت کشیدید و این اثر شما افتخاری برای شیعه است. آیت‌الله سیستانی تاکید کرد: نگاه ما به حوزه علمیه، قلم هیچ تفاوتی با نگاه‌مان به حوزه نجف ندارد و در حد توان، هر آنچه مقدور باشد برای حوزه‌های علمیه انجام خواهیم داد. آیت‌الله جوادی آملی نیز با تجلیل از شخصیت ممتاز آیت‌الله سیستانی بیان داشتند: وجود شخصیت بزرگی چون شما، نعمتی بزرگ برای حوزه‌های علمیه و جامعه اسلامی است. نقش شما در حفظ نظام اجتماعی و مقابله با جریان‌های تکفیری چون داعش، نقشی تاریخی و ماندگار است

ترس از پزشکian ترس از جلیلی

محمدرضا باهنر، دبیرکل جامعه اسلامی مهندسین در مناظره با علی شکوری‌راد، عضو شورای مرکزی حزب اتحاد ملت درباره انتخابات اخیر گفت: «دوره آقای پزشکian انتخابات ویژه‌ای بود که بحث‌های دیگری دارد؛ با تأییداتی که شد، نهایتاً به آقای پزشکian و جلیلی رسیدند. از محضر هر دو بزرگوار عذرخواهی می‌کنم اما این پنجاه درصد رأی که بزرگواران آوردند، بخشی از رأی آقای پزشکian از ترس آقای جلیلی بود و بخشی از رأی آقای جلیلی از ترس آقای پزشکian؛ یعنی به ما هو رأی خودشان نبود و این مقدار رأی را نداشتند.» وی در ادامه افزود: «اما بنده همدلی و همراهی و همگرایی و وفای را از این بُعد کاملاً قبول دارم که یک مسئول و یک رئیس‌جمهور بگوید من از همه مدیران و از همه جناح‌ها و احزاب کشور استفاده می‌کنم و فقط بعضی بست‌های حساس را تغییر می‌دهم. اما اینکه کسی بگوید ما اصلاً جناح‌بندی و حزب و رقابت حزبی نداریم درست نیست. اتفاقاً شأن حکومت دینی و مردمسالار و حکومت دموکرات به رقابت‌های آن است و در این رقابت‌ها یکسری وعده‌ها داده می‌شود.» باهنر درباره عملکرد پزشکian درباره وفای ملی گفت: «در مجموع در خصوص عملکرد جناب آقای پزشکian در جهت وفای و استفاده از نیروهای متنوع کار خوبی کردند اما آن داستان که همه مدیران باید عوض شوند متأسفانه همین طور ادامه دارد و در استان‌ها که پیگیری می‌کنیم تقریباً هیچ مدیرکل و رئیس اداره‌ای از دوره قبل نباید بماند و قس‌علی‌هذا و این ضرر و زیان جدی برای کشور دارد.»

پزشکian با نقاط ضعفش رای آورد

علی شکوری‌راد، عضو شورای مرکزی حزب اتحاد ملت در مناظره با باهنر درباره وفای ملی دولت مسعود پزشکian گفت: «دکتر پزشکian دو سه عیب داشت که اتفاقاً همین‌ها باعث شد که رأی بیاورد. یکی اینکه گفت من حزبی نیستم و نقطه ضعف ایشان نقطه قوت ایشان شد. دوم اینکه گفتند من برنامه ندارم و برنامه نداشتن برای نامزد رئیس‌جمهوری نقطه ضعف است نه نقطه قوت. سوم اینکه تیم نداشت و این هم نقطه ضعف ایشان بود؛ اما هر سه نقطه ضعف ایشان باعث شد که آقای پزشکian به یک پدیده تبدیل شود و رأی بیاورد. چرا؟ چون بستر انتخابات و بستر سیاسی جامعه، بستر نرمالی نبود. جبهه اصلاحات هم در شرایطی بود که معلوم نبود سرنوشت انتخابات چگونه خواهد شد و بخش بزرگی از بدنه اصلاحات امیدی به انتخابات نداشتند. حالا در این شرایط یک انتخابات برگزار شد که از دل آن دکتر پزشکian بیرون آمد که هم حاکمیت و هم بخش بزرگی از مردم و جبهه اصلاحات به این نامزد رضایت داشتند و این نامزد شعار «دعا نکنیم» سر داد که بعد به وفای تبدیل شد.»